

Motion till riksdagen 2012/13: MJ312

av **Jens Holm m.fl. (V)**

Respekt för djuren

1 Innehållsförteckning

2	Förslag till riksdagsbeslut	2
3	Sex förlorade år – dags för respekt för djuren	3
4	En djuretisk ombudsman	3
5	Rätt till utevistelse	3
6	Kraftigt öka och förbättra djurskyddskontrollerna	4
7	Minska djurtransporterna	4
8	Minimera antalet djurförsök	5
9	Djurskyddskrav vid offentlig upphandling	6
10	Subventionera inte slakterierna	6
11	Obligatorisk ursprungsmärkning	6
12	Minkfarmning	7
13	Djurskyddspoliser i hela landet	7
14	Djurskydd inom EU	7
15	Globalt djurskydd	7

Fel! Okänt namn på

2 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett införande av en djuretisk ombudsman.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om djur inom livsmedelsindustrin och deras möjlighet till utövande och naturligt beteende.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att återinföra möjligheten för djurskyddskontrollanterna att ta ut kontrollavgifter.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att minska djurtransporterna genom att underlätta etablerandet av gårdsslakterier och mobila slakterier.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en avgift på djurtransporter.¹
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en handlingsplan för att minimera antalet djur i djurförsök samt införande av ett 3R-center.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppdatera statistiken kring djurförsök.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att anslå adekvata resurser till djurfria metoder inom toxikologisk forskning samt att det måste finnas ett tydligt myndighetsansvar för detta.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för att EU:s alternativcenter ECVAM får tillräckliga resurser och kan arbeta oberoende.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att slakterierna inte ska subventioneras, utan ska fortsätta att betala för veterinärernas inspektioner.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om obligatorisk ursprungsmärkning av alla köttprodukter.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om djurskydd inom EU.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det bör tas fram en FN-deklaration för djurvälstånd.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att höga krav på djurskydd bör bli en beståndsdel i arbetet för en hållbar utveckling.

¹ Yrkande 5 hänvisat till SkU.

3 Sex förlorade år – dags för respekt för djuren

De sex år som den borgerliga regeringen styrt Sverige har varit år som inneburit försämringar för djuren. Regeringen lade ned Djurskyddsmyndigheten, sänkte forskningsstödet till alternativ till djurförsök, avförde förslaget om förbud mot pälsdjursuppfödning, skapade kaos i djurskyddskontrollerna, har tillåtit jakt på utrotningshotade djur, tillåter fortsatt kastrering utan bedövning av grisar m.m. Det är inte acceptabelt. Därför lägger Vänsterpartiet fram konkreta förslag på hur Sverige ska kunna bli bättre för djuren. Djur är kännande individer som förtjänar respekt.

4 En djuretisk ombudsman

Det är mycket beklagligt att den borgerliga regeringen lade ned den tidigare välfungerande Djurskyddsmyndigheten, den första i sitt slag i världen. Vänsterpartiet anser att det behövs en myndighet med ett övergripande ansvar för djurskyddsarbetet. Vi vill därför införa en djuretisk ombudsman som ska verka för en god etisk grund för all verksamhet som inbegriper djur, utvärdera djurskyddskontrollerna, ta fram artkaraktäristika och göra djuretiska årliga revisioner samt ge djuretiska råd. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

5 Rätt till utevistelse

Stora förändringar måste göras för djuren inom livsmedelsindustrin. Vi vill bland annat säkerställa att djurskyddslagens rätt till naturligt beteende fullföljs. När djurskyddslagen kom 1988 fick kor, får och getter rätt till utevistelse. Andra djur inom livsmedelsindustrin har liknande behov av utevistelse, men det är ytterst få av dessa som ges möjlighet till detta. Vi vill därför att fler djur inom animalieproduktionen ska ges möjlighet till utevistelse och naturligt beteende. Vi uppmanar regeringen att återkomma med ett konkret förslag kring detta. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

6 Kraftigt öka och förbättra djurskyddskontrollerna

Den 1 januari 2009 trädde den borgerliga regeringens omorganisering av djurskyddskontrollerna i kraft. Omorganiseringen har med rätta fått mycket

Fel! Okänt namn på

kritik. Den borgerliga regeringen tog bland annat bort möjligheten att ta ut avgift för kontrollerna samt tillsköt inte tillräckligt med resurser. Trots vissa förbättringar i form av tillfälliga extramedel för djurskyddskontroller görs idag fortfarande långt färre kontroller än tidigare. Antalet kontroller har nästan halverats: från drygt 23 000 år 2008 till 14 500 år 2011.

Vänsterpartiet vill kraftsamla kring djurskyddskontrollen. Vi välkomnar att ansvaret numera ligger på länsstyrelserna. Det ger kontrollanterna större möjlighet till ett mer professionellt och effektivt arbete. Men kontrollverksamheten behöver ökade resurser. Vi vill därför återinföra möjligheten för kontrollanterna att ta ut kontrollavgifter. På det sättet kan kontrollanterna få ett välbehövligt tillskott av resurser för att bedriva en bättre verksamhet. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

7 Minska djurtransporterna

I Sverige transporteras miljontals djur varje år. För djuren kan en djurtransport innebära stress och lidande. Eftersom Sverige är ett förhållandevis stort land med ett fåtal stora slakterier blir transporterna också ofta långa. Som ett exempel kan nämnas att under 2011 dog 160 000 kycklingar och 9 000 hönor under transporter i Sverige (e-post från Djurens Rätt den 13 september 2012). Vänsterpartiet vill verka för att transporterna blir färre och kortare. I den mån djur ska slaktas anser vi att det är bättre att det görs i den miljö där djuren har växt upp och levt så att transporten kan undvikas. Vi vill därför uppmuntra produktionssätt utan djurtransporter, eller åtminstone med kortare transporter. Regeringen måste därför underlätta för etablerandet av gårdsslakterier och mobila slakterier. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Vänsterpartiet är också oroat över den bristande kontrollen av djurtransporter. Enligt Jordbruksverkets årliga rapport till EU-kommissionen (Jordbruksverket den 27 juni 2012) utfördes under 2011 165 kontroller av djurtransporter av länsstyrelsernas kontrollanter. Det var en ökning jämfört med tidigare år, men fortfarande görs försvinnande få kontroller om man ser till alla djurtransporter som sker i Sverige under ett år. Under kontrollerna upptäcktes olika former av överträdelser såsom för långa transporttider, smuts, för branta pålastningsramper, otillräckliga liggmöjligheter och skaderisk i kycklingburar. Enligt rapporten utförde 33 procent av länsstyrelserna inte en enda kontroll under året. Samtidigt driver Sverige på för att andra länder ska skärpa sina krav på djurtransporterna. Men med så få kontroller i Sverige riskerar den svenska trovärdigheten att undermineras. Ytterst är det djuren som blir lidande när kontrollanterna inte har resurser för att säkerställa att lagar och regler till gagn för djuren följs. Vänsterpartiet vill därför att fler djurtransporter kontrolleras. Med vårt förslag om att kunna ta ut kontrollavgifter får länsstyrelserna bättre resurser till att göra fler kontroller.

Utredningen SOU 2003:6 Kännande varelser eller okänsliga varor diskuterade möjligheten att införa en avgift på djurtransporter. Det var ett förslag

som aldrig utreddes vidare. Vänsterpartiet tycker att det vore positivt om djurtransporterna fick bära en del av sina kostnader. Det bör införas en avgift på djurtransporter. Det bör utredas hur denna kan utformas och hur intäkterna kan gå till att stärka djurskyddet och produktionsformer utan transporter. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

8 Minimera antalet djurförsök

Antalet djur som utnyttjas i djurförsök blir allt fler. År 2000 utnyttjades knappt 700 000 djur i försök, år 2008 hade siffran stigit till över 1 miljon i Sverige. Dessvärre finns inte aktuellare siffror än från 2008, men det mesta tyder på att antalet djur som utnyttjas i försök har ökat än mer åren efter 2008. Vänsterpartiet anser att detta är en mycket olycklig utveckling. Antalet djur som används i djurförsök måste minimeras. Vi vill att regeringen antar en handlingsplan för hur antalet djur i djurförsök ska kunna minimeras. Vi vill också att metoderna kring de så kallade 3R, Replace, Reduce, Refine (ersätt, minska, förfin), utvecklas. Det vill vi göra genom att det etableras ett 3R-center i Sverige. Vi välkomnar därför den utredning som presenterades i juni 2012 och som föreslog inrättandet av ett 3R-center. Vänsterpartiet anser att ett 3R-center skulle kunna ha till uppgift att se till att handlingsplanen för ett minimerande av djurförsöken sjösätts och verkställs. 3R-centret skulle vidare kunna arbeta med att förstärka och effektivisera arbetet med alternativ till djurförsök. Vänsterpartiet föreslår att 3R-centret får verka inom ramen för en framtida DjurO eller inom SCAW (Nationellt centrum för djurvälstånd). Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

För att kunna göra strategiska satsningar på att minska och ersätta djurförsök krävs detaljerad information om de djurförsök som görs. Därför är det oacceptabelt att det inte har publicerats statistik över djurförsöken i Sverige sedan 2008. Uppgifter måste snarast publiceras om djurförsöken under åren sedan 2008. Det måste ske en fortlöpande uppdatering av statistiken kring djurförsök i Sverige. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Både Kemikalieinspektionen och Miljömålsberedningen har noterat att det krävs en ”ny toxicologi”, dvs. snabbare och mer kostnadseffektiva tester än dagens djurförsök, om man vill få fram tillräckligt med data om kemikalier för att kunna garantera en giftfri miljö. Men det saknas idag riktade forskningssatsningar inom den nya toxicologin. Det finns inte heller någon myndighet som har ett tydligt ansvar för att ta fram strategier och handlingsplaner för nya testmetoder. Vänsterpartiet anser att det måste anslås adekvata resurser till djurfria metoder inom toxicologisk forskning samt att det måste finnas ett tydligt myndighetsansvar för detta. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Sverige måste verka i internationella sammanhang för att alternativ till djurförsök tas fram. EU:s alternativcenter (ECVAM) kan spela en helt avgörande roll, men är ständigt hotat av neddragningar eller alltför detaljerad styr-

Fel! Okänt namn på

ning av EU-kommissionen. Den svenska regeringen måste verka för att ECVAM får tillräckliga resurser i förhållande till sitt uppdrag och att det ska kunna arbeta oberoende av EU-kommissionens önskan till detaljstyrning. Vad som ovan anförs om ECVAM bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

9 Djurskyddskrav vid offentlig upphandling

Den offentliga upphandlingen av varor och tjänster omfattar hundratals miljoner kronor. Många kommuner och landsting försöker ställa djuretiska krav i upphandlingen. Det är mycket positivt. Men vi oroas mycket över den svåra lagstiftning och de konkurrenskrav som upphandlingslagstiftningen är förenad med. Det är idag inte lätt för lokalpolitikerna att ställa etiska krav.

Just nu pågår utredningsarbete kring lagen om offentlig upphandling. Om inte utredningens förslag visar sig bli tillräckligt tydliga i detta avseende kommer Vänsterpartiet att återkomma med förslag till lagstiftningsändringar.

10 Subventionera inte slakterierna

Regeringen brukar i andra sammanhang motsätta sig subventioner till olika verksamheter. Därför ställer vi oss frågande till regeringens förslag om att subventionera de svenska slakterierna med 90 miljoner kronor. Tidigare har slakterierna fått bekosta de kontroller veterinärerna gör på slakterierna. Nu vill regeringen finansiera detta via statsbudgeten istället. Vänsterpartiet motsätter sig denna subvention och kräver att regeringen drar tillbaka förslaget. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

11 Obligatorisk ursprungsmärkning

Det är av stor vikt att vi som konsumenter har tillräcklig information om de produkter som finns på marknaden. Idag brister märkningen vad gäller kött och därmed minskar möjligheten för konsumenten att göra aktiva val. Vi vill därför att alla köttprodukter inom EU ska ursprungsmärkas. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

12 Minkfarmning

I motion 2012/2013: MJ202 Minkfarmning argumenterar vi för att uppfödning av minkar strider mot djurskyddslagens 4 § om möjlighet till ett naturligt

Fel! Okänt namn på

beteende. Vi vill därför att djurskyddslagen förändras så att pälsdjuren ges rätt till ett naturligt beteende. Vi hänvisar till motionen Minkfarmning för vårt krav kring detta.

13 Djurskyddspoliser i hela landet

Ett område som länge varit eftersatt är den ökade brottsligheten mot djur. I Stockholm och några andra län har man idag särskilda djurskyddspoliser som arbetar enbart med brott mot djur. Detta är en bra lösning som vi vill se i hela landet. Djurskyddspoliser ska finnas tillgängliga för alla polisdistrikt i hela landet. Vi hänvisar till vår polismotion för vårt krav kring detta.

14 Djurskydd inom EU

Vänsterpartiet anser att regeringen inom EU måste agera kraftfullare för djuren. Det är av största vikt att exempelvis det nya djurförsöksdirektivet och slaktförordningen implementeras på ett sätt där Sverige kan gå före andra länder och ha bättre bestämmelser för djuren. En ny handlingsplan för djurskydd i EU har antagits som nu ska implementeras i alla medlemsländer. Vi förväntar oss att EU inom kort gör en översyn av transportförordningen för levande djur samt presenterar konkreta förslag på hur situationen för djur under transporter kan förbättras. I dessa och alla andra fall där djur är involverade förväntar vi oss att Sverige kommer att spela en viktig roll. Sverige måste särskilt framhålla rätten att kunna gå före med mer ambitiösa bestämmelser på det nationella planet. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

15 Globalt djurskydd

Sverige anses ha en av de strängaste djurskyddslagarna i världen. Men Sverige borde också verka internationellt för djuren. Det är positivt att regeringen meddelat att man stödjer kravet på en FN-deklaration om djurs välfärd. Men i praktiken har regeringen inte gjort mycket för att det ska bli verklighet. Regeringen bör, i dialog med riksdagen och med berörda intresseorganisationer, utarbeta en tydlig strategi för att det tas fram en FN-deklaration för djurväl-färd. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Storskaliga djurindustrier påverkar, förutom djuren, ofta också miljön och klimatet negativt. Sverige bör därför också engagera sig för att höga krav på djurskydd blir en beståndsdel i arbetet för en hållbar utveckling, till exempel inom Rio + 20-arbetet. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 18 september 2012

Jens Holm (V)

Torbjörn Björlund (V)

Hans Linde (V)

Siv Holma (V)

Kent Persson (V)